

17.11.2020

Tutkimusuutiset

Koronakevät kouluissa – vain kuormaa ja uupumusta?

Kyllä ja ei. Koronakevään aikana opinto-ohjaajien tuntemukset työn liiallisuudesta ja pakonomaisuudesta lisääntyivät. Sen sijaan tuntemukset työuupumuksesta eivät lisääntyneet ja työtyytyväisyys sekä työn imu säilyivät.

Ennen korona-aikaa peräti 70 % opinto-ohjaajista teki työtään tyytyväisenä työn imussa, 25 % koki työn koukuttavan mutta myös uuvuttavan ja 5 % koki työn vain kuormittavan ja uuvuttavan. Tämä käy ilmi tänä syksynä Psykologia-tiedelehdessä julkaistuista Opinto-ohjauksen ammattilaiset työssään-hankkeen tuloksista.

”Kun koronapandemia iski, mietimme kuinka mahtaa käydä opinto-ohjaajien työhyvinvoinnille, työoloille ja itse opinto-ohjaukselle?” kertoo hankkeen tutkija-psykologi **Johanna Rantanen** Jyväskylän yliopistosta.

Vastaus yllätti tutkimusryhmän, jonka tekemään aihetta koskevaan kyselyyn vastasi viime toukokuussa 421 suomalaista opinto-ohjaajaa. Aineiston alustavien tarkastelujen valossa näyttää siltä, että koko joukkona opinto-ohjaajat eivät kokeneet

työolojensa ja työhyvinvointinsa merkittävästi huonontuneen, kun vastauksia verrattiin saman ammattiryhmän kokemuksiin aiemmilta vuosilta.

”Tämä ei täysin vastaa viime kevään kouluja, opiskelua ja opinto-ohjausta koskenutta kuormituskeskeistä keskustelua. Aineistossa on toki myös paljon yksilöllistä vaihtelua, mitä ei saa jättää huomiotta” pohtii Rantanen.

Sen sijaan tuntemukset työn liiallisuudesta ja pakonomaisuudesta näyttävät alustavien tarkastelujen mukaan opinto-ohjaajilla lisääntyneen koko joukkonakin. Heillä on siis viime keväänä ollut tavallista enemmän vaikeuksia irrottautua työvelvollisuuksista vapaa-ajalla. Tämä on luonnollista, koska koronakevään aikana moni opinto-ohjaaja koki työmääränsä lisääntyneen.

”Juuri nyt elämme monenlaisten etä- ja hybridiopetuksen sekä -ohjausten aikaa. Pohdimme etätyön hyötyjä sekä uutta normaalia työarkea ja kyselemme, kuinka moni haluaisi lisää etätyömahdollisuuksia. Etätyön kääntöpuoli työn ja vapaa-ajan joustavan yhdistämisen rinnalla voi kuitenkin olla vaikeus irrottautua ja palautua työstä kunnolla. Tähän on hyvä niin työnantajien kuin työntekijöiden kiinnittää huomiota pitämällä huolta kohtuullisesta työmäärästä ja työn tarkoituksenmukaisesta rajaamisesta – tehtiinpä työtä sitten millaisessa moodissa hyvänsä” suosittelee Rantanen.

Entäpä se opinto-ohjaus viime kevään koronaoloissa? Opinto-ohjaajista neljä viidestä teki keväällä pääasiassa etätyötä. Enemmistö oli tyytyväisiä työnsä laatuun ja opinto-ohjaajat kokivat onnistuneensa etäohjauksessa arvosanalla 7,9 asteikolla 1-10.

Kyselyn sanallisissa palautteissa korostui etätyön ja -ohjauksen kokeminen myönteisenä tunnistetuista haasteista huolimatta, mutta ei kuitenkaan automaattiratkaisuna jo ennen korona-aikaa olemassa olleisiin ongelmiin. Etäohjauksen tavoittavuuden eduista huolimatta monia opinto-ohjaajia huolettaa ohjattavien liiallinen määrä niin oman työkuorman kuin ja ohjattavien näkökulmasta.

Lisätietoa

Johanna Rantanen

+358 408054989

k.johanna.rantanen@jyu.fi

Rantanen, J., Mäkikangas, A., Puukari, S. & Silvonen, J. (2020). Opinto-ohjaajien työhyvinvointiprofiilit ja niiden yhteys työn vaatimuksiin ja voimavaroihin. *Psykologia*, 55, 140-161. Artikkelin ei ole vapaasti saatavilla, sen halutessasi ota yhteys Johanna Rantaseen.

Rantanen, J., Silvonen, J., Koskela, S. & Puukari, S. (2020). Opinto-ohjaajien kokemukset työstään koronakeväänä 2020. *Opinto-ohjaaja*, 3, 24-26. Linkki koko lehteen: https://issuu.com/opinto-ohjaaja-ammattilehti/docs/opinto-ohjaaja_3_2020_fin_web_02